

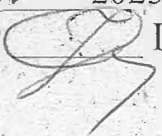
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра фінансового та податкового права

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

від 11. 12. 2025 № 5,

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правове регулювання фінансової безпеки»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

денної та заочної форми навчання

галузь знань К Безпека та оборона

спеціальність КЗ «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)»

освітньо-професійна програма «Національна фінансова безпека»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання фінансової безпеки» укладена на основі освітньо-професійної програми «Національна фінансова безпека» другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності КЗ «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)», затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15.

Укладачі:

В. БІЛОУС, д.ю.н., професор,
професор кафедри фінансового
та податкового права

А. ГАРБІНСЬКА-РУДЕНКО,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри
фінансового та податкового
права

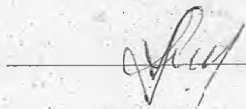
Гарант освітньої програми
«Національна фінансова
безпека»

А. ГАРБІНСЬКА-РУДЕНКО,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри
фінансового та податкового
права

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою фінансового та податкового права, від 02.09.25 № 1/2

Завідувач кафедри

М. ГЛУХ, к.ю.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту права, від 03.09.25 № 2.

Голова вченої ради
Навчально-наукового інституту
права

В. ТОПЧІЙ,
д.ю.н., професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	12
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	14
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	18

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Фінансова безпека – це найважливіша складова економічної безпеки в умовах ринкової економіки, яка включає: стан фінансів і фінансових інститутів, при якому забезпечується гарантований захист національних економічних інтересів; гармонійний і соціально спрямований розвиток національної економіки, фінансової системи і всієї сукупності фінансових відносин і процесів у державі; готовність і здатність фінансових інститутів створювати механізми реалізації та захисту інтересів розвитку національних фінансів; підтримка соціально-політичної стабільності суспільства; формування необхідного економічного потенціалу і фінансових умов для збереження цілісності та єдності фінансової системи навіть при найбільш несприятливих варіантах розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів і успішного протистояння внутрішнім і зовнішнім загрозам фінансової безпеки.

Метою навчальної дисципліни є опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення фінансової безпеки, її ролі та значення у економіці держави, досвіду забезпечення економічної та фінансової безпеки держави.

Завдання курсу у вивченні основ національної, економічної, фінансової безпеки держави, сутності податкової безпеки, основ валютної та бюджетної безпеки, державного боргу та рівнів безпеки, інвестицій як джерела фінансової безпеки, фінансової безпеки банківської системи та фондового ринку, державних органів боротьби з фінансовими злочинами, зарубіжного досвіду забезпечення фінансової безпеки держави.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Інституційні засади запобігання загрозам територіальної цілісності та екстремізму», «Державний розвиток в умовах загроз національній безпеці», «Методологія, організація та технологія наукових досліджень (з модулем «Академічне письмо»)». Дисципліни-постреквізит: «Інформаційна безпека держави», «Попередження та боротьба з корупцією у сфері фінансової безпеки», «Стратегічне планування та впровадження інновацій у фінансовій безпеці».

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, метод проблемного викладу, робота в малих групах, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), блоковий метод, метод проєктів, використання комп'ютерних технологій тощо. Серед форм викладання навчальної дисципліни переважають лекційні, семінарські заняття, дискусії, презентації, моделювання професійних ситуацій, мозкові штурми, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота здобувачів, при виконанні якої здобувач має звертатись до роботи в мережі Internet, працювати з першоджерелами, виконувати різні види завдань, звертатись до самоспостереження та самоаналізу.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – екзамен. Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (150 год/5 кредити ЄКТС)

Показник	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 5	Рік підготовки:	
Модулів - 2	1-й	1-й
Змістових модулів - 2	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
Загальна кількість годин – 150	26 год.	6 год.
	Семінарські	
	24 год.	4 год.
	Лабораторні	
		-
	Самостійна робота	
	97 год.	138 год.
	Індивід.-консультаційна робота: 3 год.	Індивід.-консультаційна робота: 2 год.
	Форма семестрового контролю: екзамен	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).	РН3. Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.
<i>Спеціальні</i> СК 1. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки. СК 4. Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний, регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності СК 7. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультидисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ФК1. Здатність аналізувати новітні теорії з питань стратегічного управління фінансовою безпекою. ФК3. Здатність до аналізу міжнародного механізму в частині забезпечення процедур розшуку та арешту активів, а також управління арештованим майном, що одержане незаконним шляхом.	РН9. Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальний, європейській та регіональний безпеці РН10. Формувати елементи (складові) стратегії національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності). РН12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки. РН17. Організовувати заходи з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(150 год/5 кредитів ЄКТС)

№ п/п	ЗМІСТОВІ МОДУЛІ	Кількість годин					Всього
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	індивідуальн а робота	Самостійна робота	
МОДУЛЬ 1 ЗМ 1. Основні категорії фінансової безпеки (Теми. 1-3) = 1,4 зал.кредити							
1	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави	2	2			10	14
2	Соціальна політика та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини.	2	2			10	14

3	Бюджетна безпека: теоретичні основи та практика забезпечення	2	2			10	14
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
Всього по модулю		6	6			30	42
МОДУЛЬ 2							
ЗМ 2. Складові фінансової безпеки держави							
(Т. 4-8)= 3,6 зал.кредити							
4	Боргова безпека держави	4	4			15	23
5	Інвестиційна складова фінансової безпеки	4	2			15	21
6	Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності	4	4			15	23
7	Валютна безпека	4	4			10	18
8	Характеристика сучасного стану боротьби з фінансовими злочинами у контексті зміцнення фінансової безпеки держави	4	4		3	12	23
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
Всього по модулю		20	18		2	67	108
Форма контролю – екзамен							
Разом годин з курсу		26	24		3	97	150

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(150 год/5 кредитів ЄКТС)

№ п/п	ЗМІСТОВІ МОДУЛІ	Кількість годин					Всього
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	індивідуальна робота	Самостійна робота	
МОДУЛЬ 1							
ЗМ 1. Основні категорії фінансової безпеки (Теми. 1-3) = 1,8 зал.кредити							
1	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави	2	2			17	21
2	Соціальна політика та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини.					17	17
3	Бюджетна безпека: теоретичні основи та практика забезпечення					17	17
Всього по модулю		2	2			51	55
МОДУЛЬ 2							
ЗМ 2. Складові фінансової безпеки держави (Т. 4-8)= 3,1 зал.кредити							
4	Боргова безпека держави	2				17	19
5	Інвестиційна складова фінансової безпеки					17	17
6	Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності	2	2			18	22

7	Валютна безпека					17	17
8	Характеристика сучасного стану боротьби з фінансовими злочинами у контексті зміцнення фінансової безпеки держави				2	18	20
	Модульний контроль (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
Всього по модулю		4	2		2	87	95
Форма контролю – екзамен							
Разом годин з курсу		6	4		2	138	150

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЗМ 1. Основні категорії фінансової безпеки

Тема 1. Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави

План лекційного заняття

1. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки
2. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави
3. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави
4. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації

План семінарського заняття

1. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки.
2. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні.
3. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.
4. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави.
5. Ієрархічна декомпозиція фінансової безпеки та її функціональні елементи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні.
2. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.
3. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави.

Рекомендована література: [3; 6; 8;11]

Тема 2. Соціальна політика та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини

План лекційного заняття

1. Державна соціальна політика в забезпеченні фінансової безпеки
2. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти
3. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини
4. Загрози фінансовій безпеці людини, їх соціально-економічні наслідки для суспільства
5. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави
6. Стратегія соціального розвитку та фінансова безпека людини

План семінарського заняття

1. Державна соціальна політика в забезпеченні фінансової безпеки.
2. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти.
3. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини.
4. Загрози фінансовій безпеці людини, їх соціально-економічні наслідки для суспільства.

5. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави.
6. Стратегія соціального розвитку та фінансова безпека людини.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти.
2. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини.
3. Загрози фінансовій безпеці людини, їх соціально-економічні наслідки для суспільства.
4. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави.

Рекомендована література: [1; 6; 7; 9; 15]

Тема 3. Бюджетна безпека: теоретичні основи та практика забезпечення

План лекційного заняття

1. Бюджетна безпека як критерій ефективності бюджетної політики
2. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави
3. Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави
4. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання.

План семінарського заняття

1. Бюджетна безпека як критерій ефективності бюджетної політики.
2. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави (рівень перерозподілу ВВП через бюджет, структура доходів і видатків бюджету, рівень дефіциту бюджету, співвідношення у перерозподілі між державним і місцевими бюджетами).
3. Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави.
4. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання.
5. Проблеми забезпечення бюджетної безпеки держави.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави (рівень перерозподілу ВВП через бюджет, структура доходів і видатків бюджету, рівень дефіциту бюджету, співвідношення у перерозподілі між державним і місцевими бюджетами).
2. Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави.
3. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання.

Рекомендована література: [1-4; 5; 11; 22]

МОДУЛЬ 2

ЗМ 2. Складові фінансової безпеки держави

Тема 4. Боргова безпека держави

План лекційного заняття

1. Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки
2. Загрози боргової безпеки держави
3. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів
4. Програми МВФ

План семінарського заняття

1. Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки.
2. Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення.
3. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави.
4. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних

кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів.

5. Стабілізаційні програми МВФ.

6. Пакети надзвичайних заходів і механізми „міжнародного кредитора останньої інстанції”.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення.

2. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави.

3. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів.

4. Стабілізаційні програми МВФ.

Рекомендована література: [1; 6; 7; 11; 25]

Тема 5. Інвестиційна складова фінансової безпеки

План лекційного заняття

1. Сутність інвестиційної безпеки

2. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення

3. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави

4. Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави

5. Загрози інвестиційній безпеці держави; поняття інвестиційних ризиків та страхування інвестиційних ризиків

6. Проблеми інвестиційної діяльності як складова фінансової безпеки держави

План семінарського заняття

1. Сутність інвестиційної безпеки.

2. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення.

3. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави.

4. Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави.

5. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування інвестиційних ризиків.

6. Поняття інвестиційного ризику та страхування інвестиційних ризиків.

7. Інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку України.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення.

2. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави.

3. Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави.

4. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування інвестиційних ризиків.

5. Поняття інвестиційного ризику та страхування інвестиційних ризиків

Рекомендована література: [2-4; 7; 9; 15]

Тема 6. Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності

План лекційного заняття

1. Безпека банківської системи як складова національної безпеки держави, її роль у формуванні фінансової та економічної політики держави

2. Сутність фінансової безпеки банківської системи України

3. Загрози банківській системі України

4. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності

5. Банківська таємниця і її захист

6. Фінансова стратегія забезпечення банківської безпеки

План семінарського заняття

1. Банківська система як складова національної безпеки держави, її роль у формуванні фінансової та економічної політики держави.

2. Особливості забезпечення безпеки банківської системи України.

3. Політичні, економічні, соціальні фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки

банківської діяльності.

4. Систематизація загроз банківській системі України.
5. Індикатори фінансової безпеки банківської системи.
6. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності.
7. Банківська таємниця і її захист.
8. Управління банківською діяльністю у контексті забезпечення фінансової безпеки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Особливості забезпечення безпеки банківської системи України.
2. Політичні, економічні, соціальні фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки банківської діяльності.
3. Систематизація загроз банківській системі України.
4. Індикатори фінансової безпеки банківської системи.
5. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності.
6. Банківська таємниця і її захист.

Рекомендована література: [3; 6; 7; 8; 12; 18]

Тема 7. Валютна безпека

План лекційного заняття

1. Валютна безпека як складова фінансової безпеки: суть, критерії та індикатори оцінки
2. Поняття про валютну безпеку держави, валютну безпеку суб'єктів господарювання і валютну безпеку громадян
3. Валютна стратегія
4. Об'єкти та суб'єкти валютної безпеки України
5. Поняття про загрози валютній безпеці держави, їх систематизація та класифікація

План семінарського заняття

1. Валютна безпека як складова фінансової безпеки: суть, критерії та індикатори оцінки.
2. Поняття про валютну безпеку держави, валютну безпеку суб'єктів господарювання і валютну безпеку громадян.
3. Стійкість і конвертованість національної валюти як невід'ємні складові фінансової безпеки держави, суб'єктів господарювання, громадян.
4. Валютне законодавство, обґрунтована валютна стратегія, ефективна валютна політика, функціональний валютний ринок у контексті забезпечення валютної безпеки держави.
5. Поняття про загрози валютній безпеці держави.
6. Систематизація та класифікація загроз валютній безпеці держави.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Поняття про валютну безпеку держави, валютну безпеку суб'єктів господарювання і валютну безпеку громадян.
2. Стійкість і конвертованість національної валюти як невід'ємні складові фінансової безпеки держави, суб'єктів господарювання, громадян.
3. Валютне законодавство, обґрунтована валютна стратегія, ефективна валютна політика, функціональний валютний ринок у контексті забезпечення валютної безпеки держави.

Рекомендована література: [1-5; 7; 20]

Тема 8 Характеристика сучасного стану боротьби з фінансовими злочинами у контексті зміцнення фінансової безпеки держави

План лекційного заняття

1. Поняття, особливості та види фінансових злочинів
2. Способи розслідування фінансових злочинів
3. Система органів фінансових розслідувань та їх повноваження.
4. Вплив декриміналізації національного законодавства на формування фінансової безпеки держави
5. Проблеми взаємодії суб'єктів фінансових розслідувань

6. Міжнародні стандарти правового забезпечення та співробітництво у сфері протидії фінансовим злочинам
7. Правові питання розв'язання сучасних проблем фінансової безпеки України

План семінарського заняття

1. Сучасний стан економічної безпеки держави.
2. Поняття фінансового злочину.
3. Система заходів щодо розслідування фінансових злочинів.
4. Загальна характеристика повноважень органів державної влади у сфері фінансових розслідувань.
5. Правове забезпечення діяльності оперативно-розшукових апаратів та слідчих підрозділів.
6. Вплив декриміналізації національного законодавства на формування фінансової безпеки держави.
7. Проблеми взаємодії суб'єктів фінансових розслідувань.
8. Міжнародні стандарти правового забезпечення та співробітництво у сфері протидії фінансовим злочинам.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Система заходів щодо розслідування фінансових злочинів.
2. Загальна характеристика повноважень органів державної влади у сфері фінансових розслідувань.
3. Правове забезпечення діяльності оперативно-розшукових апаратів та слідчих підрозділів.
4. Вплив декриміналізації національного законодавства на формування фінансової безпеки держави.
5. Проблеми взаємодії суб'єктів фінансових розслідувань.

План індивідуально-консультаційної роботи

Розробити презентацію за тематикою «Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану»

Рекомендована література: [3; 6; 9;11; 13; 19]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки.
2. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні.
3. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.
4. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави.
5. Ієрархічна декомпозиція фінансової безпеки та її функціональні елементи.
6. Державна соціальна політика в забезпеченні фінансової безпеки.
7. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти.
8. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини.
9. Загрози фінансовій безпеці людини, їх соціально-економічні наслідки для суспільства.
10. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави.
11. Стратегія соціального розвитку та фінансова безпека людини.
12. Бюджетна безпека як критерій ефективності бюджетної політики.
13. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави (рівень перерозподілу ВВП через бюджет, структура доходів і видатків бюджету, рівень дефіциту бюджету, співвідношення у перерозподілі між державним і місцевими бюджетами).
14. Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави.
15. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання.

16. Проблеми забезпечення бюджетної безпеки держави.
17. Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки.
18. Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення.
19. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави.
20. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів.
21. Стабілізаційні програми МВФ.
22. Пакети надзвичайних заходів і механізми „міжнародного кредитора останньої інстанції”.
23. Сутність інвестиційної безпеки.
24. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення.
25. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави.
26. Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави.
27. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування інвестиційних ризиків.
28. Поняття інвестиційного ризику та страхування інвестиційних ризиків.
29. Інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку України.
30. Банківська система як складова національної безпеки держави, її роль у формуванні фінансової та економічної політики держави.
31. Особливості забезпечення безпеки банківської системи України.
32. Політичні, економічні, соціальні фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки банківської діяльності.
33. Систематизація загроз банківській системі України.
34. Індикатори фінансової безпеки банківської системи.
35. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності.
36. Банківська таємниця і її захист.
37. Управління банківською діяльністю у контексті забезпечення фінансової безпеки.
38. Валютна безпека як складова фінансової безпеки: суть, критерії та індикатори оцінки.
39. Поняття про валютну безпеку держави, валютну безпеку суб’єктів господарювання і валютну безпеку громадян.
40. Стійкість і конвертованість національної валюти як невід’ємні складові фінансової безпеки держави, суб’єктів господарювання, громадян.
41. Валютне законодавство, обґрунтована валютна стратегія, ефективна валютна політика, функціональний валютний ринок у контексті забезпечення валютної безпеки держави.
42. Поняття про загрози валютній безпеці держави.
43. Систематизація та класифікація загроз валютній безпеці держави.
44. Сучасний стан економічної безпеки держави.
45. Поняття фінансового злочину.
46. Система заходів щодо розслідування фінансових злочинів.
47. Загальна характеристика повноважень органів державної влади у сфері фінансових розслідувань.
48. Правове забезпечення діяльності оперативно-розшукових апаратів та слідчих підрозділів.
49. Вплив декриміналізації національного законодавства на формування фінансової безпеки держави.
50. Проблеми взаємодії суб’єктів фінансових розслідувань.
51. Міжнародні стандарти правового забезпечення та співробітництво у сфері протидії фінансовим злочинам.
52. Система заходів щодо розслідування фінансових злочинів.
53. Загальна характеристика повноважень органів державної влади у сфері фінансових розслідувань.
54. Правове забезпечення діяльності оперативно-розшукових апаратів та слідчих підрозділів.
55. Вплив декриміналізації національного законодавства на формування фінансової безпеки держави.

56. Проблеми взаємодії суб'єктів фінансових розслідувань.
57. Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення.
58. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави.
59. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів.
60. Стабілізаційні програми МВФ.
61. Валютна безпека як складова фінансової безпеки: суть, критерії та індикатори оцінки.
62. Поняття про валютну безпеку держави, валютну безпеку суб'єктів господарювання та валютну безпеку громадян.
63. Стійкість і конвертованість національної валюти як невід'ємні складові фінансової безпеки держави, суб'єктів господарювання, громадян.
64. Валютне законодавство, обґрунтована валютна стратегія, ефективна валютна політика, функціональний валютний ринок у контексті забезпечення валютної безпеки держави.
65. Поняття про загрози валютній безпеці держави.
66. Систематизація та класифікація загроз валютній безпеці держави.
67. Політичні, економічні, соціальні фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки банківської діяльності.
68. Систематизація загроз банківській системі України.
69. Індикатори фінансової безпеки банківської системи.
70. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності.
71. Банківська таємниця і її захист.
72. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти.
73. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини.
74. Загрози фінансовій безпеці людини, їх соціально-економічні наслідки для суспільства.
75. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Денна форма навчання

Модулі	Змістовний модуль 1 - (14 балів)					Контрольний захід	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 100 балів	
Загальна кількість балів за модулем №1	14								5
Теми	T.1	T.2	T.3						
Семінарське заняття	3	3	3						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Модулі	Змістовний модуль 2 - (36 балів)					Контрольний захід			
Загальна кількість балів за модулем №2	36								6
Теми	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8				
Семінарське заняття	3	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Індивідуально-консультаційна робота	10								
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5								

Заочна форма навчання

Забір на форму навчання							
Модулі	Змістовний модуль 1 - (10 балів)					Екзамен- 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	10						
Теми	Т.1		Т.2		Т.3		
Семінарське заняття	10						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Змістовний модуль 2 - (40 балів)						
Загальна кількість балів за модулем №2	40					15	
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Контрольний захід	
Семінарське заняття			10				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуально-консультаційна робота	10						
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5						

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали (денна форма навчання) та 10 балів (заочна форма навчання). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/10
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/7
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1/5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5/6 балів (денна форма навчання) та від 0 до 15 балів (заочна форма навчання) (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	1/5
Тестовий блок	3/5
Практичні завдання	1/5
Всього	5(6)/15

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота виконується у формі презентації і оцінюється від 0 до 10 балів (денна та заочна форма навчання).

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність формування презентації та, відповідно, її захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	10
Послідовність, логічність формування презентації, але без підготовки захисту.	7
Відсутність презентації.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 4.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
3	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про Національну стратегію у сфері прав людини: Указ Президента України від 24.03.2021 р. №119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#-Text>.
3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
4. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 01.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n2375.7>.
6. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/794-18>.
7. Правове забезпечення фінансової безпеки України: монографія / Білоус В.Т., Бригінець О.О., Драган О.В., Касьяненко Л.М. та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 428 с.
8. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с.
9. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави: навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.

Допоміжна:

10. Білий В. І., Михальчук В. М. Основні напрями забезпечення національної безпеки держави. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 17. С. 92–98.
11. Цибульник Н. Нормативно-правова характеристика законодавчої системи забезпечення діяльності сектора безпеки та управління. *Юридичний вісник*. 2023. № 4. С. 85–93.
12. Ключко А. М., Неклонський І. М., Коханенко В. Б. Національна безпека: поняття, сутність, характеристика. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. 2020. № 2. (13). С. 57–66.
13. Горулько В. В. Роль і місце інформаційної безпеки в загальній системі національної безпеки держави. *Вісник Харківського національного В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2022. Вип. 34. С. 103–108.
14. Павленко В. П. Щодо визначення поняття «безпека держави» : проблеми теорії та практики у сучасних умовах війни. *Нове українське право*. 2022. Вип. 3. С. 103–110.

Інформаційні ресурси Інтернет:

15. Офіційний веб-сайт Міністерство оборони України. URL: <https://mod.gov.ua/>
16. Офіційний веб-сайт Ради національної безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/>
17. Офіційний веб-сайт Головного управління розвідки Міністерства оборони України. URL: <https://gur.gov.ua/>
18. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Служби зовнішньої розвідки України. URL: <https://szru.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт Управління державної охорони України. URL: <https://do.gov.ua/>

Міжнародні видання:

21. Bloor K. Regionalism and the European Union. E-International Relations. 2022. URL: <https://www.e-ir.info/2022/05/21/regionalism-and-the-european-union/>
22. John Doe, Emily Smith. Global Financial Security and Risk Management in 2023-2024. URL: <https://www.financialsecurityjournal.com>
23. Williams, S., & Brown, M. Cybersecurity and Financial Systems: Safeguarding Global Finance in 2024. *Financial Technology Review*, 15(3), 45-60.

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри фінансового
та
податкового права
від _____ 20__ р. № ____.

Укладачі:

В. Білоус, д.ю.н, професор, професор
кафедри фінансового та податкового
права
А. ГАРБІНСЬКА-РУДЕНКО, к.ю.н.,
доцент, доцент кафедри фінансового
та податкового права

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП